

همایش ملی محیط زیست و تولیدات گیاهی

۱۳۹۱مهر ۱۵

ارزیابی عملکرد کمی و کیفی زیره سبز تحت تاثیر کودهای زیستی و شیمیایی نیتروژن

قاسم حسین طلایی^{۱*}، مجید امینی دهقی^۲، خسرو عزیزی^۲، مهدی رضایی^۱
 ۱- دانشجوی کارشناسی ارشد زراعت دانشکده کشاورزی، دانشگاه شاهد، تهران
 ۲- دانشیار، مرکز تحقیقات گیاهان دارویی و دانشکده علوم کشاورزی، دانشگاه شاهد، تهران
 ۳- استادیار، دانشکده علوم کشاورزی، دانشگاه لرستان، خرم آباد
 Ghasem.talaei@gmail.com

چکیده

با توجه به اهمیت پرورش گیاهان دارویی و کاربرد کودهای زیستی در کشاورزی پایدار با هدف حذف و یا کاهش نهاده‌های شیمیایی جهت رسیدن به کمیت و کیفیت مطلوب و پایدار، آزمایشی برای بررسی تأثیر کود نیتروژن شیمیایی (N0=0، N1=25، N2=50) کیلوگرم نیتروژن خالص در هکتار از کود اوره) و کود زیستی نیتروکسین در دو سطح تلقیح (+) و عدم تلقیح (-) بر روی گیاه دارویی زیره سبز در قالب طرح بلوک‌های کامل تصادفی به صورت فاکتوریل با سه تکرار در سال زراعی ۹۰-۸۹ در مزرعه تحقیقاتی گیاهان دارویی دانشگاه شاهد تهران اجرا گردید. نتایج حاکی از آن بود که در اکثر صفات، کاربرد کود زیستی در مقایسه با شاهد (عدم مصرف کود) برتری معنی-داری داشت. مصرف ۲۵ کیلوگرم نیتروژن در تلفیق با کود زیستی نیتروکسین با تولید ۷۵/۶۰ گرم در متر مربع بذر و ۲/۱۱ گرم در متر مربع اسانس به ترتیب بیشترین عملکرد دانه و اسانس را در مقایسه با تیمار شاهد داشته است. با توجه به نتایج این آزمایش ۲۵ کیلوگرم در هکتار نیتروژن همراه با کود زیستی نیتروکسین توصیه می‌شود. به نظر می‌رسد که کودهای بیولوژیک می‌توانند به عنوان یک جایگزین برای کودهای شیمیایی در تولید گیاه دارویی زیره سبز در کشاورزی پایدار مطرح باشند.

کلمات کلیدی: زیره سبز، نیتروکسین، نیتروژن، عملکرد دانه، اسانس

مقدمه

با مشخص شدن اثرات جانبی داروهای شیمیایی، رویکرد دوباره به استفاده از گیاهان دارویی گسترش یافته است و اخیراً "داروهای متعددی با منشأ گیاهی تولید و به بازار عرضه شده‌اند [۵]. یکی از نیازهای مهم در برنامه ریزی زراعی به منظور حصول عملکرد بالا و با کیفیت مطلوب خصوصاً در مورد گیاهان دارویی ارزیابی سیستم‌های مختلف تغذیه گیاه است. همچنین با اجتناب از کاربرد غیر ضروری و بی‌رویهی مصرف عناصر غذایی هزینه تولید را به حداقل کاهش داد که این امر می‌تواند راهی به سوی کشاورزی پایدار باشد [۱]. ولی آنچه ضرورت ایجاد تغییر در نظام‌های زراعی متداول را توجیه می‌کند، بروز آلودگی‌های زیست محیطی به دلیل استفاده از مواد شیمیایی